

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Проблеми особистісно-орієнтованого підходу в процесі навчання іноземних мов вже давно привертають увагу лінгвістів і психологів. Вчені, які досліджують ці проблеми, перед усім відзначають різницю між вербальним та невербальним інтелектом, що є відображенням особливостей функціонування півкулі голо-

similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman I

рмудьована ще в позаминулому столітті англійським неврологом Х. Джексоном, провідну роль у мовних процесах відіграє ліва півкуля. Таким чином, іноземна мова як система знаків «звертається» до лівої вербально-логічної абстрактно-аналітичної півкулі головного мозку людини, а мова як акт комунікації, як комунікативна взаємодія, що реалізує певний мотиваційно-потребний потенціал людини, «звертається» до правої мотиваційно-потребної емоційно-експресивної півкулі.

В результаті досліджень встановлено, що студентів слід умовно розділити на два типи: комунікативний (студенти, що спроможні невимушено розпізнавати та запам'ятовувати зорові образи) та не комунікативний (студенти, які здібні до оволодіння мовною системою, спроможні довільно запам'ятовувати). Отже, з цієї точки зору можна говорити про різні шляхи навчання іноземних мов через мовлення та через мову-систему. Розуміючи психофізичні особливості студентів викладач має обирати найбільш оптимальні методики викладання, створювати такі програми навчання, які найбільш повно враховують індивідуальні здібності студентів.

Так, у студентів з вербальним інтелектом (не комунікативний тип) певні труднощі викликає, наприклад, аудіювання, а у студентів з невербальним інтелектом (комунікативний тип) — читання.

Хоча студенти не комунікативного типу досить повільно сприймають на слух, вони легко навчаються граматики, мови як системи. Їх мовлення з самого початку досить грамотне, а результати письмових іспитів високі.

Студенти комунікативного типу легко сприймають на слух, їх мовлення швидке, вільне. Але типовим для них є велика кількість граматичних помилок. Їх намагання як можна швидше виразити

свою думку іноземною мовою призводить до неувважності оформленні цієї думки, що проявляється, зокрема, в «проковтуванні» закінчень, у неправильному вживанні видів дієслова тощо. У студентів цього типу складності виникають у зв'язку з відсутністю вміння орієнтуватися у структурі речення та взагалі у системі мови.

Тому для студентів комунікативного типу всі ознаки явища мають бути представлені відразу, нерозчленовано на відміну від багатоступеневої та послідовної вербально-логічної структури придатної для студентів з вербальним інтелектом. Частіше за все це просторово-графічна передача явищ, які взаємопов'язані та існують одночасно. В цьому випадку, всі формальні ознаки сприймаються одночасно, а вибір необхідної ознаки здійснюється із загального набору. Ступінь природності зображення може бути різним, проте оптимальний варіант, на нашу думку, середній між натуральним малюнком і абстрактною схемою.

У студентів з невербальним інтелектом процес запам'ятання невіддільний від імпровізації, гри, фантазії, у якому б віці вони не перебували.

Таким чином, при підготовці навчально-методичного забезпечення викладання іноземної мови необхідно диференціювати завдання для студентів з різними функціонально півкульними організаціями мозку з тим, щоб у мовному й мовленнєвому тренінгу правопівкульних студентів обов'язково переважали емоційні форми роботи, а в аналогічній діяльності лівокульних — раціональні форми роботи.